

INLEIDING – KERKORDE ARTIKEL 1
BUITENGEWONE SINODESITTING – 29 JULIE 2013
DS JAN LUBBE

DIE VOORGESTELDE ARTIKEL 1... EN 'N WEG VORENTOE

“Ons glo dat hierdie heilige Skrif die wil van God volkome bevat en dat alles wat die mens vir sy saligheid moet glo, daarin voldoende geleer word...”

Ons mag ook geen geskryfte van mense, hoe heilig die mense ook al was, met die Goddelike Skrif gelykstel nie; ook mag ons nie die gewoonte of groot getalle of oudheid of die opvolging van tye of persone, of kerkvergaderings of veordeninge of besluite met dié waarheid van God gelykstel nie, want dié waarheid is bo alles.”

(Nederlandse Geloofsbelydenis, Artikel 7)

1. Die uitdrukking van dit wat ons glo en bely oor die Drie-Enige God, oor sy genadige heilswerk in skepping en verlossing, oor sy kerk en haar lewe in hierdie wêreld, in bepaalde geloofsformuleringe en –dokumente, is ‘n kenmerk van die Gereformeerde tradisie. Wat ons glo, wil ons bely en van getuig, om ook daaruit te kan leef.
2. Hierdie kenmerkende ontwikkeling in die Gereformeerde tradisie, in aansluiting by die geskiedenis van die Vroeë Kerk, het ‘n ryke verskeidenheid van dokumente nagelaat: van eenvoudige credo’s (geloofsbelydenisse soos die Apostolicum, Nicea en Athanasius) tot uitvoerige belydenisskrifte (die Nederlandse Geloofsbelydenis, Heidelbergse Kategismus en Dordtse Leerreëls) en eietydse belydenisverklarings (Barmen en Belhar) – elk hiervan met ‘n eie konteks, funksie en toespising. Dit sien ons ook in hoe hierdie belydenisgrondslag in ons gemeentes leef (of nie!): sommige in die erediens deur die gemeente opgesê; ander in die kategese vir ons kinders uiteengesit en verduidelik, byvoorbeeld.
3. In haar formulering en lewe met hierdie belydenisdokumente, het Gereformeerde kerke altyd drie beginsels vasgehou: die enigste en finale gesag berus in die Woord van God, soos deur sy Gees aan ons bedien en het daar altyd weer ‘n proses van toetsing en groei in ons begrip van sy openbaring aan ons, afgespeel. Daarom het enige en alle belydenisdokumente in ons tradisie, ‘n “omdat” en ‘n “tot tyd en wyl”-karakter (Karl Barth): dít is wat ons glo omdat dit met die Woord van God ooreenstem, en totdat Hy ons anders oortuig. Ons bly dus gaandeweg hierdie ou geskryfte interpreteer vir ons eie tyd, en daarom kan ons sekere formuleringe daarin – al sou ons dit vandag anders sê – dra en steeds bely, sonder om ‘n quia-standpunt daarvoor (“omdat”) in te ruil vir ‘n losse quatenus (“in soverre as”).
4. Uit hierdie belydenisdokumente, is die lewe en bediening van Gereformeerde kerke georden en ingerig, en het daar die gebruik ontstaan om in die openingswoorde van ‘n kerkorde, ‘n verwysing na, of samevatting van ‘n kerk se belydenisgrondslag te vermeld – ‘n gebruik wat ook in die geskiedenis van die NG Kerk verskeie ontwikkelinge deurloop het en selfs in die

fokus van die sogenaamde liberale kerkstryd van die 19e eeu gestaan het! Ons het “Artikel 1” van ons Kerkorde al meer as een keer oorgeskryf...

5. In haar geskiedenis het die NG Kerk nou weer by so ‘n moment aangekom: in die gelede van ons familie – so naby aan ons as ons dogter/suster (die vroeëre NG Sendingkerk) – het daar in ‘n spesifieke historiese moment ‘n belydenis van die waarheid van die Evangelie van Jesus Christus gekom, wat ons steeds roep om oor die eenheid van die kerk, oor versoening tussen God en mens en mens en mens, en oor God se geregtigheid in hierdie wêreld, te getuig: die Belydenis van Belhar (1982). Alhoewel in ‘n spesifieke konteks gebore, dertig jaar gelede, beleef ons vandag steeds die seggenskrag van die Belydenis van Belhar wanneer ons ons huidige landsomstandighede met kommer toesien en vra na ‘n stem van waarheid.
6. Binne die NG Kerk leef daar verskillende standpunte oor die Belydenis van Belhar, wat oor die jare met minder of meer begroning en emosie voorgehou is, veral omdat hierdie Belydenis ons as kerkfamilie en ons verlede op ‘n baie direkte wyse aanspreek en tot getuie van wat ons glo, oproep. Daarom moet ons ons juis inspan om saam met mekaar te bly soek na die wil van die Here en ons eenheid in Christus te koester.
7. Die Algemene Sinode van die NG Kerk het in 2013, in opvolging van vorige besluite oor die Belydenis van Belhar, besluit om die kerkverband te toets oor ‘n nuwe formulering van ons belydenisgrondslag in Artikel 1 van die Kerkorde, waarmee die Belydenis van Belhar ingesluit word op so ‘n wyse dat niemand daardeur gedwing of gebind word nie. Hierdie formulering was die uitkoms van ‘n proses in die Sinode in Port Elizabeth waardeur konsensus gesoek is en die behoud van mekaar as broers en susters in die Here Jesus Christus – ‘n proses wat juis aangegryp het, omdat in die taakspan wat die nuwe formulering geskryf het, alle standpunte teenwoordig was. Ons het geoefen om na mekaar te luister.
8. In die goedgekeurde proses, in navolging van ons eie Kerkorde (Artikel 44), word die presbiteriale stelsel van kerkregering gevolg, waarin daar nie sprake is van ‘n “bo” of ‘n “onder” nie, maar wel van ‘n soeke na verband met mekaar deur in meerdere vergaderinge met mekaar oorleg te pleeg oor sake wat van gedeelde belang is – soos die belydenis van wat ons glo. Hierdie beginsel word deur die huidige proses gerespekteer: ons besluit saam.
9. In hierdie formulering word daar juis na gestreef om met mekaar op weg te gaan, in die eerste instansie as NG Kerke, maar uiteraard ook in ons kerkfamilie. Daarom sal dit ook van die bediening in gemeentes en die inrigting van ons kerklike lewe waar moet wees: dat daar ruimte is vir ‘n verskeidenheid en groei in ons eie oortuiging, waarin ons mekaar wil vashou in ons gehoorsaamheid aan die Woord van God. Presies hoe daardie “ruimte” in elke gemeente gaan lyk en wat die implikasies byvoorbeeld vir ons kategetiese en die funksionering van die ampte is, sal ons nog met mekaar moet uitpraat en dit sal inderdaad van gemeente tot gemeente en sinode tot sinode verskil. Dit bied immers ook vir die NG Kerk in die Vrystaat ‘n geleentheid om haar gereformeerde identiteit opnuut uit te spreek en ‘n eie, lewende gestalte daaraan te gee. Ons leef in ‘n nuwe tyd, maar dankbaar dat daar stemme uit ons kerklike verlede is en wat ons steeds op skrif met ons kan saamneem, afstof, nuut verstaan. In hierdie geselskap is die Belydenis van Belhar ‘n waardige metgesel.

Mag die Here ons deur sy Gees lei, om in hierdie proses met eerlikheid en in ‘n gesindheid van liefde teenoor mekaar, met mekaar om te gaan.

Jan Lubbe
29 Julie 2014